

## Vragen en antwoorden tijdens webinar 'Ontwerpvragen en staalkaarten omgevingsplan'

VNG 23 maart 2020, 14.30 uur

Maarten Engelberts en Nienke van Renssen

### 1) Stephan

*Vraag:* Men spreekt vaak over het tijdelijke en het niet tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het tijdelijke is wel duidelijk (art. 22.1 en 22.2 Ow jo 4.6 Invoeringswet), maar waar bestaat het niet tijdelijke deel dan per 1-1-2021 uit? waar volgt dat uit? Het lijkt niet vastgesteld.

*Antwoord:* Er is geen niet-tijdelijk deel per 1-1-2021. Er is dan alleen een tijdelijk deel (dat van rechtswege is ontstaan, en digitaal klaar staat). Vanaf 1-1-2021 heeft de gemeente de mogelijkheid om wijzigingen in het omgevingsplan aan te brengen. Die wijzigingen kunnen ook bestaan uit het stapsgewijs overhevelen van het tijdelijke deel, naar het vaste deel van het omgevingsplan. Die wijzigingen betreffen besluiten van de gemeenteraad (evt. te delegeren aan het college). Zodra de gemeente voor een gebied of een thema een wijziging van het omgevingsplan heeft vastgesteld, is dat dan het echte niet tijdelijk deel ("definitieve") deel van het omgevingsplan. Ter illustratie is dat gevisualiseerd in onderstaande afbeelding.

### 2) Hilda

*Vraag:* Bij wie is het OP klaar en kunnen we daarvan leren?

*Antwoord:* Ca. 2% gaf aan dat hun omgevingsplan al klaar is. Kunnen de mensen die ja hadden aangegeven, mailen naar [staalkaarten@vng.nl](mailto:staalkaarten@vng.nl), zodat we deze omgevingsplannen kunnen delen?

### 3) Marion heeft de volgende opmerking gemaakt:

*Opmerking:* Het project Bodembeheer van de Toekomst helpt bij het omzetten van beleid en ambities met een bodem- en ondergrond dimensie naar concrete regels in het omgevingsplan. We beginnen met het Aanvullingsspoor bodem. Ook de ontwerp vragen omgevingsplan worden daarbij langsgelopen. Zie ook de website Samen de diepte in: <https://samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/>

### 4) Maartje

*Vraag:* Ik vind de informatieplicht altijd erg abstract, wat wil je daarmee afdichten? En praktisch: wie gaat dat straks dan bijhouden en wat registreer je dan met welk doel? Waarvoor is informatieplicht praktisch?

*Antwoord:* Een informatieverplichting regelt de verplichting voor initiatiefnemers om bepaalde gegevens en bescheiden aan te leveren bij bijvoorbeeld het starten van een activiteit. Zo'n plicht wordt ingezet bij milieubelastende activiteiten in het Bal, zie

<https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/toelichting-milieubelastende-activiteiten/rijksregels-mba/informatieplicht/informatieplichten-hoofdstuk-2-4-5/>

De informatieverplichting wordt ook ingezet bij de Wet kwaliteitsborging bouwen in verband met het toezicht op de bouw.

Zoals tijdens het webinar aangegeven kan zo'n informatieverplichting worden gebruikt door de toezichthouder.

Het overtreden van de informatieverplichting leidt tot de mogelijkheid om een last op te leggen, om alsnog de gegevens en bescheiden te verstrekken. Dat is anders dan bij de melding. Dan geldt er een verbod om de activiteit te verrichten totdat er is gemeld. Het is dus een lichter regime.

### 5) Wilma

*Vraag:* Ben wel benieuwd wat er verstaan wordt onder 'aanvullende omgevingswaarden' bij stap 1. Staat dat ook in de tool? Ben benieuwd of je bijv. de hoeveelheid verkeersongevallen als omgevingswaarde kan noemen.

*Antwoord:* Een omgevingswaarde is een waarde die de overheid voor zichzelf stelt. Het heeft geen derdenwerking. Een bouwhoogte in een omgevingsplan is dus bijv. geen omgevingswaarde. Het vaststellen van een omgevingswaarde heeft twee rechtsgevolgen: (1) er ontstaat een

monitoringsverplichting en (2) er ontstaat een programmaplicht bij (dreigende) overschrijding van de waarde, met daarbij een verplichting om maatregelen te treffen. Denk dus als gemeente goed na voordat je zo'n omgevingswaarde vaststelt. Je moet als overheid in staat zijn om maatregelen te treffen om de waarde te beïnvloeden en je moet die maatregelen kunnen operationaliseren (financieel en organisatorisch).

Het vaststellen van een omgevingswaarde voor de hoeveelheid verkeersongevallen kan niet, omdat dat onderwerp niet door de Omgevingswet wordt geregeld. Dat onderwerp valt buiten het toepassingsgebied en de doelen van de wet ("fysieke leefomgeving"), zoals opgenomen in afdeling 1.2 en 1.4 van de Omgevingswet.

## 6) Henk:

*Vraag:* Indien je als gemeente een gebiedsgericht geluidbeleid hebt met afwijkende normen t.o.v. het Activiteitenbesluit en ter bescherming van het buitengebied de normen ook gelden op een bepaalde afstand van de inrichting, blijven deze dan met de komst van de omgevingswet op 1-1-2021 in stand of wordt dit door de bruidsschat buiten spel gezet?

Henk Eventuele vervolgvraag:

Wat te doen als het beleid inderdaad niet meer van kracht zal zijn, maar de gemeente dit wel wil behouden?

*Antwoord:* Dat hangt af van de vraag op welke wettelijke grondslag dit beleid is gebaseerd en wat de inhoud van het beleid is. In algemene zin geldt dat geluidbeleid met afwijkende normen ten opzichte van het Activiteitenbesluit nu op drie manieren kan doorwerken, namelijk: (1) bij het stellen van maatwerkvoorschriften voor de activiteit milieu, (2) via Chw-plannen (waar art. 2.19 Activiteitenbesluit over de band van het bestemmingsplan kan worden geactiveerd) en (3) bij het vaststellen van bestemmingsplannen (door ruimte tussen bestemmingen te organiseren; evt. via voorwaardelijke verplichtingen). Voor categorie 2 en 3 geldt dat deze onderdeel worden van het omgevingsplan, tijdelijk deel. Voor categorie 1 geldt dat bestaande maatwerkvoorschriften gelijk worden gesteld met maatwerkvoorschriften bij de milieubelastende activiteit. Voor zover het beleid is verwerkt in die concrete besluiten is dus voorzien in een overgangsrechtelijk regime. Het beleid kan in de nieuwe situatie worden geïntegreerd in de omgevingsvisie en in z'n uitwerking in het omgevingsplan. We zouden graag nog even in contact komen met de vraagsteller om hierover door te praten.

## 7) Inge

*Vraag:* Werkt het IPO ook aan staalkaarten?

*Antwoord:* het IPO heeft de Handreiking voor de provinciale verordening

<https://nieuws.ipo.nl/nieuwe-handreiking-omgevingsverordening-gepresenteerd/>

## 8) Daan

*Vraag:* Laten de staalkaarten ook al een verbeelding zien hoe een uiteindelijk Omgevingsplan eruit kan zien? Voor een bepaald gebiedstype?

*Antwoord:* Ja, voor zover de viewer van het DSO dat al toelaat. We publiceren de staalkaarten stapsgewijs op de landelijke voorziening van het DSO. Dat doen we op een locatie in zee, in de vorm van Zeestad. Daar zorgen we er voor dat de staalkaarten zijn geannoteerd en voorzien van toepasbare regels, via de laatste versie van de daarvoor opgestelde standaarden (STOP-TPOD en STTR). Dat doen we in een team met een jurist, een annotator en een toepasbaar regelaar. Het resultaat verwerken we in maak- en publicatiesoftware en wordt aangeboden aan de landelijke voorziening van het DSO en de landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaarstellen (LVBB). Via het annoteren door middel van de daarbij behorende waardelijst zal de juiste verbeelding (symbolisatie) worden getoond. Als VNG zijn we ook betrokken bij het totstandkomen van die waardelijsten bij Geonovum. We hebben er voor gezorgd dat de gebiedstypes ook als zodanig kunnen worden gevisualiseerd via de verbeelding van het omgevingsplan. Er is ook op reguliere basis overleg tussen vertegenwoordigers van het team staalkaarten en Geonovum (standaarden en wegwijzer).

## 9) Annemieke

*Vraag:* als er geen verbeelding meer is, hoe zie je dan snel wat je om je heen allemaal mogelijk is. Nu zie je dat snel door paars, geel, etc. Het gaat mij dus niet om wat op je eigen locatie mag, maar dat je kunt zien wat er bij de burens mag.

*Antwoord:* Zie bovenstaand antwoord op de vraag van Daan. Op die manier kun je ook zien wat er op verschillende locaties allemaal mogelijk is op grond van het omgevingsplan. Ons beeld is dat er behoefte zal bestaan aan ander type verbeelding, bijvoorbeeld de combinatie van activiteit en regelkwalificatie (bijv. vergunningplicht boom kappen). Daarnaast kun je ook 'klikken' in het DSO op het adres van de burens, zodat je via het DSO kunt zien welke regels er gelden bij de burens

#### **10) Marjon**

*Vraag:* In een bestemmingsplan staat wat er mag (het hoeft er niet te zijn) maar bij een activiteitsmelding staat (vaak) dat de activiteit binnen bepaalde tijd gerealiseerd moet zijn, anders vervalt de activiteit. Het omgevingsplan hinkt dus op 2 gedachten: wat mag worden gerealiseerd en wat "moet" worden gerealiseerd.

*Antwoord:* het omgevingsplan biedt op dit punt veel mogelijkheden. Er is geen bij amvb voorgeschreven verplicht over te nemen eerbiedigend overgangsrecht. Bij iedere wijziging van het omgevingsplan wordt door de gemeente nagedacht over het bijbehorende overgangsrecht. Dat introduceert de mogelijkheid om te werken met gebodsbepalingen. Zie in dat verband ook paragraaf 3.4 van de Nota van Toelichting van het (oorspronkelijke) Omgevingsbesluit. Daar wordt ook ingegaan op de grenzen aan het werken met dergelijke bepalingen (zoals art. 1 EP van het EVRM).

#### **11) Stephan**

*Vraag:* Wat blijft er van de huidige Bouwverordening over? in De Ronde Venen staat hierin nu nog alleen e.e.a. over welstand, en een enkele bepaling over tegengaan bouwen op verontreinigde grond.

*Antwoord:* de grondslag voor de huidige bouwverordening verdwijnt (dat is de Woningwet). De bepalingen komen te vervallen. De bepaling over commissie ruimtelijke kwaliteit (voorheen welstand) worden vervangen door artikel 17.9 Ow, adviescommissie ruimtelijke kwaliteit. Welstandsnota wordt gelijkgesteld aan een beleidsregel ex artikel 4.19 Ow. Het bouwen op verontreinigde grond integreert over de band van het Aanvullingsspoor bodem in het omgevingsplan.

#### **12) Kees en Pieter (vooraf gesteld)**

*Vraag:* de brandweer heeft geen eigen verordeningen, maar wel belang bij borging van veiligheid in een omgevingsplan. Een voorbeeld hiervan is dat bluswatervoorzieningen geen plaats heeft gekregen in het Bbl. Ik wil daarom laten landen: een gebied heeft voldoende bluswatervoorzieningen voor de brandweerinzet. De voldoende mate wordt bepaald aan de hand van de Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid, meest recente versie (Instituut fysieke veiligheid).

*Antwoord:* de regels voor bluswatervoorzieningen zijn opgenomen in de bruidsschat (art. 22.13). Daar is (kort gezegd) vastgelegd dat een bouwwerk een toereikende bluswatervoorziening heeft. De afstand tussen de bluswatervoorziening en een brandweeringang (ieder bouwwerk met een brandmeldinstallatie heeft een brandweeringang), of als deze niet aanwezig is een toegang van het bouwwerk, ten hoogste 40 m. Ook is geregeld dat die bluswatervoorziening onbeperkt toegankelijk is voor bluswerkzaamheden. Ons advies is om te bezien of die regel volstaat, of moet worden afgestemd op de lokale situatie, via wijziging van het omgevingsplan. Dan wordt concreet invulling gegeven aan het begrip 'voldoende'. De regeling kan overigens op het gebied worden afgestemd (per gebied verschillen)."

*Opmerking Ronald:* Vanuit de brandweer is een landelijke werkgroep bezig met het project bouwstenen voor omgevingsplannen.

*Reactie:* Dank Ronald, we zullen de vragenstellers ook aan jullie koppelen.

#### **13) Els**

*Vraag:* Hoe de omgevingswaarden bepalen. Nu al deel in bestemmingsplannen (dubbelbestemming Waarde), maar welke komen er vermoedelijk ook bij iedereen nog wel bij?

Ha Els, bedoel je welke omgevingswaarden in heel Nederland relevant zullen zijn? Els: ja, of provinciaal.

*Antwoord:* welke omgevingswaarden een gemeente stelt, is afhankelijk van het gemeentelijk beleid. Daar worden nog geen 'standaarden' voor ontwikkeld. De nu in dubbelbestemmingen opgenomen

waarden zijn over het algemeen overigens geen omgevingswaarden in de zin van de Omgevingswet. Zie daarvoor ook de beantwoording van de vraag van Wilma (vraag 5).

#### **14) Wilma**

*Vraag:* hoeveel mensen zitten in de chat?

*Antwoord:* Er waren 306 deelnemers

#### **15) Annemieke**

*Vraag:* Maarten je kan een beleidsnota toch niet koppelen aan je omgevingsvisie. Een beleidsregel heeft toch grondslag nodig in een regel.

*Antwoord:* Een beleidsnota kan worden geïntegreerd in de omgevingsvisie, of de beleidsnota kan een uitwerking zijn van de omgevingsvisie. Dat is wat anders dan een beleidsregel in de zin van art. 4:81 Awb. In dat laatste geval gaat het vaak om een wetsinterpreterende beleidsregel waarvoor een grondslag nodig is in een regel. Zie voor meer achtergrondinformatie par. 3.4 van de Nota van Toelichting van het (oorspronkelijke) Omgevingsbesluit.

#### **16) Frank**

*Vraag:* @Maarten: je stelt voor om niet meer in vlakjes voor water, groen, verkeer et cetera te denken, zoals nu wel in de huidige bestemmingsplannen. Maar hoe concretiseer je dan in het omgevingsplan het fenomeen "openbaar toegankelijk gebied"? Dit ook in relatie tot de toepassing van bouwregels uit het Bbl.

*Aanvulling* Marjon. En als je als gemeente een ligplaatsenbeleid hebt, dan kan je die moeilijk koppelen aan het vlakje verkeer.

*Antwoord:*

Zoals in de webinar aangegeven zijn daarvoor twee mogelijkheden, namelijk: (1) door de regels voor openbaar toegankelijk gebied te voorzien van dat werkingsgebied, of (2) door te werken met een definitie van openbaar toegankelijk gebied (zoals in de huidige plaatselijke verordeningen gebruikelijk is). De eerste aanpak is het meest inzichtelijk voor de gebruiker. De tweede aanpak is het minst bewerkelijk voor het beheren van het omgevingsplan (bij uitbreidingen of wijzigingen van het openbaar toegankelijk gebied).

Bij het verankeren van ligplaatsenbeleid in het omgevingsplan is het goed denkbaar dat de ligplaatsen worden voorzien van een werkingsgebied (dan wel door middel van algemene regels mogelijk worden gemaakt). Die werkingsgebieden hoeven niet te worden gekoppeld aan andere werkingsgebieden.

#### **17) Michiel**

*Vraag:* Ik heb nog een vraag over de staalkaart. In een eerdere variant van bijvoorbeeld de Staalkaart buiten stedelijk gebied was er in hoofdstuk 3 ruimtes voor functies. De nieuwe staalkaart bevat activiteiten die veel feitelijke handelingen betreffen. Op welke plek vindt bijvoorbeeld 'het exploiteren van een horecabedrijf' nu het beste een plek?

*Antwoord:* In hoofdstuk 5.

Met dien verstande dat de onderdelen van 'het exploiteren van een horecabedrijf' die de openbare orde betreffen niet in het omgevingsplan kunnen worden geregeld, zie ook de uitzondering in artikel 2.1, tweede lid Omgevingsbesluit, zoals gewijzigd nav het Invoeringsbesluit. (de uitwerking van 2.7 Ow: Regels als bedoeld in artikel 174, derde lid, Gemeentewet (toezicht op voor publiek toegankelijk lokalen) worden niet het omgevingsplan opgenomen.

#### **18) Marion**

*Vraag:* Worden er ook toepasbare regels gemaakt voor de Aanvullingssporen?  
En zo ja wanneer?

*Antwoord:* Er worden door het Rijk toepasbare regels opgesteld voor de zogenaamde topactiviteiten. Daarbij wordt ook de content van de aanvullingssporen betrokken. De toepasbare regels worden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikbaar gesteld. Van uit de VNG zetten we er, in overleg met gemeenten, en in het verlengde van het bestuursakkoord op in dat deze ruim op tijd beschikbaar worden gesteld (min. 6 maanden voor iwt van de Ow).

**19) Els**

*Vraag:* Er komt geen dwingende indeling van het omgevingsplan (zoals nu SVBP voor bestemmingsplannen). Stuur VNG erop dat gemeenten de staalkaart als basis gebruiken?

*Antwoord:* VNG heeft geen dwingende structuur. Het casco dient als voorbeeld. Zie ook [het-casco-voor-het-omgevingsplan](#). Het casco voldoet aan de STOP-TPOD standaard voor het omgevingsplan.

**20)**

*Vraag:* Komen de vragen ook op de website?

*Antwoord:* Ze worden gedeeld met de deelnemers, we bekijken of ze ook op de site kunnen worden geplaatst.

**21)**

*Vraag:* Kan de oefenomgeving DSO met iedereen worden gedeeld?

*Antwoord:* Ja, zie daarvoor de instructies in de bijlage van dit document.

**22)**

*Vraag:* op welke manier kunnen we over deze onderwerpen doorpraten?

*Antwoord:* via het forum van de VNG specifiek over de Omgevingswet, binnen het forum van Staalkaarten <https://forum.vng.nl/do/startpage?id=1587389-737461727470616765>

## Bijlage vraag 21

### Bekijk de regels 'uitritten' van Casco Omgevingsplan (Zeestad) in het DSO

#### 1. Start browser

Open uw browser (voorkeur: Firefox of Chrome)

#### 2. Ga naar het DSO

Ga naar <https://pre.omgevingswet.overheid.nl/home>

#### 3. Kies het portaal

Kies bij de drie opties voor "Regels op de kaart"

#### 4. Zoeken

Vul in het veld "**Locatie**" één van de hieronder weergegeven codes in (d.m.v. 'kopiëren' en 'plakken') en druk daarna op 'enter' of klik aan de rechter kant bij 'zoeken' op het symbool (vergrootglas).

Gebruik de code:

/akn/nl/act/gm0629/2019/ID0003MD2Zt12

of

/akn/nl/act/gm0629/2019/VNG05VNG02

Er zijn op dit moment twee varianten van voorbeeldbestanden beschikbaar. De tweede variant is een iets rijker gevuld voorbeeldbestand.

#### **Let op:**

*Omdat DSO-LV in ontwikkeling is, kan het zijn dat na enige tijd deze documenten (tijdelijk) worden verwijderd.*

#### 5. Raadplegen

Als eerste verschijnen (alleen) de 'regels' van het voorbeeldbestand (links) in het beeld. Op de kaart (rechts) verschijnt de gemeentegrens (Gemeente Wassenaar). Dit is noodzakelijk voor het voorbeeldbestand.

Klap in de tekst (links) de verschillende paragrafen uit, door op het symbool " > " te klikken. Zodra weer het symbool " > " verschijnt, kan de tekst nog verder worden uitgeklaapt. Zo worden de verschillende onderdelen van de regels zichtbaar.

#### 6. Op de kaart

Zodra er aan de rechterkant van de tekst een 'schuifje' zichtbaar is, kan d.m.v. dit schuifje het betreffende 'werkingsgebied' worden weergegeven op de kaart.

Zet de diverse schuifjes apart aan en uit, om het werkingsgebied van het betreffende regelonderdeel weer te geven op de kaart. Om de werkingsgebieden zichtbaar te krijgen op de kaart, is het wellicht nodig om eerst een stukje uit te zoomen.

Omdat de voorbeeldregels 'neutraal' zijn, liggen de werkingsgebieden op een fictief eiland ('Zeestad'). Zoom op de kaart in (of uit) om de relevante werkingsgebieden goed te kunnen bekijken.

*P.s. de DSO-omgeving is nog niet stabiel. Het kan zijn dat u foutmeldingen krijgt. Probeer u het dan opnieuw.*